

ΘΕΜΑ: Προβληματικές και υπερχρεωμένες επιχειρήσεις \*

Είναι γνωστό ότι η ελληνική βιομηχανία παρουσιάζει έντονα διαρθρωτικά προβλήματα. Ταυτόχρονα ένα μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων δεν μπορούν να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους προς τους δανειστές.

Οι λόγοι που οδήγησαν στην προβληματικότητα της ελληνικής βιομηχανίας είναι πολλοί και σύνθετοι. Ορισμένοι έχουν μια γενικότητα που αναφέρονται στο τρόπο ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας κι άλλοι στις ιδιαιτερότητες στους επί μέρους κλάδους της βιομηχανικής παραγωγής και στις ιδιομορφίες της κάθε επιχείρησης.

α. Στους γενικούς λόγους μπορούν να αναφερθούν:

- Η έλλειψη συγκροτημένης πολιτικής βιομηχανικής ανάπτυξης
- Η ιδιόμορφη σχέση που αναπτύχθηκε μεταξύ της βιομηχανικής επέκτασης και του Τραπεζικού συστήματος
- Η διαμόρφωση μιας στρεβλής κι όχι ανταγωνιστικής οικονομίας
- Η ταύτιση ιδιοκτησίας και διοίκησης στις επιχειρήσεις που οδήγησε στην παγίωση μιας νοοτροπίας στην επιχειρηματική συμπεριφορά, όπου τα προσωπικά οφέλη των επιχειρηματιών δεν συνδέονταν με την ορθολογική λειτουργία των επιχειρήσεων

β. Στους ειδικούς λόγους μπορεί να αναφερθούν:

- Η κακαοδιοίκηση των επιχειρήσεων και η κατασπατάληση της λαϊκής αποταμίευσης, που έγινε σε σύμπνοια με το τραπεζικό σύστημα και την πολιτική ηγεσία των κυβερνήσεων της δεξιάς

---

\* Ο όρος προβληματική χρησιμοποιείται για τις επιχειρήσεις που έχουν ενταχθεί στον ν. 1386. Ο όρος υπερχρεωμένη χρησιμοποιείται για τις επιχειρήσεις που δεν έχουν ενταχθεί στο ν. 1386, αλλά αντιμετωπίζουν παρόμοια προβλήματα.

- Η ιδιομορφία κάθε κλάδου παραγωγής σε σχέση και με τις διεθνείς εξελίξεις
- Η έλλειψη ικανών διοικητικών στελεχών

Η Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ προγραμμάτισε έγκαιρα την ολοκληρωμένη παρέμβασή της στη βιομηχανική αναπτυξιακή διαδικασία με στόχο την ώθηση της βιομηχανικής παραγωγής, την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και την εξυγίανση του τραπεζικού συστήματος .

Με την θέσπιση του νόμου 1386(83 και την ίδρυση του Οργανισμού Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων δημιούργησε τη δυνατότητα για βελτίωση της ποιότητας της διοίκησης των επιχειρήσεων και έβαλε τα θεμέλια για αποκατάσταση της υγιούς σχέσης με το τραπεζικό σύστημα επιβάλλοντας την κατάρτιση και εφαρμογή οικονομικά ορθολογικών επιχειρηματικών σχεδίων για κάθε επιχείρηση .

Η ορθότητα της απόφασης για παρέμβαση με το νόμο 1386 γίνεται πιο εμφανής αν συγκριθεί με την πολιτική που είχε ακολουθηθεί στην πρώτη γενιά των προβληματικών επιχειρήσεων της περιόδου του σχεδίου Μάρσαλ, που είχε καταλήξει στο γνωστό φαινόμενο των "παγωμένων" πιστώσεων.

Υπάρχει οπωσδήποτε συνυπευθυνότητα επιχειρήσεων, Τραπεζών και της πολιτικής ηγεσίας της Δεξιάς για τη σημερινή κατάσταση. Ο υπερδανεισμός δεν θα είχε γίνει αν οι Τράπεζες ακολουθούσαν ορθά τραπεζικά κριτήρια στην χρηματοδότηση των επιχειρήσεων αυτών. Οι επιχειρήσεις αυτές δεν θα είχαν καταλήξει στον υπερδανεισμό αν η διοίκηση τους ήταν υποχρεωμένη να κάνει πολιτική κερδών και μερισμάτων κάτι που προϋποθέτει τον διαχωρισμό της ιδιοκτησίας από την διοίκηση.

Είναι ανάγκη επομένως ν'αλλάξει η σχέση μεταξύ Τραπεζών και επιχειρήσεων και μεταξύ διοίκησης και ιδιοκτησίας των επιχειρήσεων.

#### ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

Με τις σημερινές αποφάσεις του Ανώτατου Συμβουλίου Οικονομικής Πολιτικής η Κυβέρνηση επικύρωσε την απόφαση της να

προωθήσει ένα πρόγραμμα ανασυγκρότησης μέσα στα πλαίσια της εθνικής βιομηχανικής πολιτικής με στόχο την εξυγίανση των προβληματικών και υπερχρεωμένων επιχειρήσεων και την εξυγίανση του τραπεζικού συστήματος. Αποφασίστηκαν οι εξής γενικοί χειρισμοί σαν ένα σύνολο μέσων για την αντιμετώπιση του φαινομένου.

- ι/ Για τις βιώσιμες επιχειρήσεις, για αυτές δηλαδή που καλύπτουν τα λειτουργικά τους έξοδα και μπορούν να καλύψουν ένα μέρος των υποχρεώσεων τους ή να καλύψουν ανάγκες εκσυγχρονισμού τους, ή μπορούν να καταστούν μεσοπρόθεσμα βιώσιμες, θα προωθηθούν μέτρα μετοχοποίησης και ρύθμισης, όπου χρειαστεί, των χρεών τους.
- ιι/ Για τις επιχειρήσεις που δεν είναι βιώσιμες και που δεν απαιτείται συνέχιση της λειτουργίας τους για λόγους εθνικής σημασίας αποφασίστηκε να γίνει εκκαθάριση και να κλείσουν με τρόπους που θα είναι κοινωνικά δίκαιοι.

Οι οφειλές στις 31.12.85 των προβληματικών και υπερχρεωμένων επιχειρήσεων προς Τράπεζες, Δημόσιο, Οργανισμούς και πιστωτές υπολογίζονται στα 350 δισ. δρχ.

Από αυτά υπολογίζεται ότι απαιτείται να μετοχοποιηθούν τα 280 δισ. δρχ. για να μπορέσουν οι βιώσιμες επιχειρήσεις να αντιμετωπίσουν από μόνες τους τα χρηματοοικονομικά τους έξοδα και να λειτουργήσουν ομαλά προς όφελος της εθνικής οικονομίας.

Ένα μέρος των βαρών της μετοχοποίησης θα το αναλάβουν οι Τράπεζες και κύρια η Εθνική και ένα μέρος το Δημόσιο.

- α. Η απαιτούμενη μετοχοποίηση για τις οφειλές προς την Εθνική υπολογίζεται στα 170 δισ. δρχ. (100 δισ. του ν. 1386 και 70 δισ. δρχ. εκτός ν. 1386).

Από το ποσό των δανείων που θα μετοχοποιηθεί το 50% των μετοχών αυτών θα παραμείνει στην Εθνική και το 50% θα μεταβιβαστεί στον ΟΑΕ, ο οποίος θα εκδόσει ομόλογα με την εγγύηση του Δημοσίου διάρκειας 20 χρόνων και επιτόκιο 16%. Το επιτόκιο θα είναι 2 μονάδες μικρότερο από το επιτόκιο των ετήσιων εντόκων γραμματίων του Δημοσίου.

- β. Οι άλλες τράπεζες αναλαμβάνουν το βάρος της μετοχοποίησης μόνες τους.

γ. Για τις υπόλοιπες υποχρεώσεις προς το Δημόσιο και Οργανισμούς, ο ΟΑΕ θα εκδόσει ομόλογα μικρότερης χρονικής διάρκειας πέντε (5) χρόνων.

- Η αγορά μετοχών από την Εθνική με ομόλογα του ΟΑΕ κατά 50% αναφέρεται στο συνολικό ποσό μετοχοποίησης και όχι κατά επιχείρηση. Οι μετοχές επιχειρήσεων που είναι σημαντικές για την Εθνική Οικονομία μεταφέρονται στο σύνολο ή σε μεγάλο ποσοστό στον ΟΑΕ.

Η ετήσια επιβάρυνση του Δημοσίου για την αγορά των μετοχών της Εθνικής και του Δημοσίου και των Οργανισμών από τον ΟΑΕ υπολογίζεται σε 29 δισ. δρχ. για τα 2 πρώτα χρόνια, 25 δισ. για επόμενα 3 χρόνια.

Από τον έκτο χρόνο η επιβάρυνση σε σημερινές τιμές υπολογίζεται σε 14 δισ. δρχ. που θα μειώνεται σταδιακά μέχρι εξόφλησης των ομολόγων.

- Αποφασίστηκε επίσης η διατήρηση και διεύρυνση του Consortium των Τραπεζών έως ότου συνταχθούν τα οριστικά επιχειρηματικά σχέδια κάθε προβληματικής και υπερχρεωμένης επιχείρησης που δεν μπορεί να είναι περισσότερο από 6 μήνες.

- Η Εθνική θα προχωρήσει άμεσα στην δημιουργία θυγατρικής εταιρίας όπου θα μεταβιβαστούν τα περιουσιακά της στοιχεία με στόχο την καλύτερη αξιοποίηση της περιουσίας της και την αναδιάρθρωση των λογαριασμών της.

- Τα πορίσματα των διαχειριστικών ελέγχων όπου προκύπτουν στοιχεία αξόποινα θα προωθηθούν στην δικαιοσύνη. Από 24 διαχειριστικούς ελέγχους που έχουν τελειώσει προκύπτουν ενοχοποιητικά στοιχεία για 5 επιχειρήσεις.

- Θα προωθηθεί η συμμετοχή των εργαζομένων όχι μόνο στην Διοίκηση και στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας, <sup>στην εταιρία</sup> στα κέρδη και τις ζημιές που θα προκύψουν στον μέλλον.

- Θα προχωρήσουμε σε επενδύσεις για τον εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων όπου είναι αναγκαίο.

Η σημερινή απόφαση της Κυβέρνησης εντάσσεται στο πρόγραμμα εξυγίανσης, εκσυγχρονισμού και αναδιάρθρωσης της ελληνικής βιο-

μηχανίας.

Οι βιώσιμες επιχειρήσεις πρέπει να γίνουν ανταγωνιστικές. Επιχειρήσεις που δεν είναι βιώσιμες, ανεξάρτητα από το αμαρτωλό παρελθόν τους, δεν μπορεί να συνεχίσουν να λειτουργούν.

Η διατήρηση τους σημαίνει τεράστιο κόστος για το κοινωνικό σύνολο και κύρια για τους εργαζόμενους. Γιατί αυτό σημαίνει μεταφορά πόρων σε μη αποδοτικές δραστηριότητες χωρίς προοπτική. Οι δεκάδες δισ. δρχ. που απαιτούνται για επιδότηση των μη βιώσιμων επιχειρήσεων μπορούν και πρέπει να επενδυθούν σε νέες παραγωγικές δραστηριότητες που θα διασφαλίζουν μακροχρόνια την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας και την απασχόληση των εργαζομένων.

Για τους εργαζόμενους που θα χάσουν την δουλειά τους από τις ελάχιστες επιχειρήσεις που θα κλείσουν η πολιτεία θα αναλάβει την μετεκπαίδευση τους μέσω του ΟΑΕΔ για τις ανάγκες της οικονομίας σε νέα επαγγέλματα και ειδικότητες.

Τα μέτρα που αποφάσισε σήμερα η Κυβέρνηση διασφαλίζουν τις αναγκαίες προσαρμογές στις επιχειρήσεις για την αποκατάσταση και διατήρηση της βιωσιμότητάς τους μακροπρόθεσμα.

Οι στόχοι μας όμως είναι ευρύτεροι. Η βιομηχανική πολιτική που ακολουθείται στόχος της έχει την δημιουργία μιας υγιούς αναπτυγμένης και σύγχρονης βιομηχανίας. Στα πλαίσια αυτά ο ΟΑΕ θα μεταβληθεί σε μια εταιρία χαρτοφυλακίου, όπως είπε ο Πρωθυπουργός στην ΔΕΘ, για να παίξει ενεργητικό ρόλο στη βιομηχανική ανάπτυξη. Θα προχωρήσει σε επενδύσεις σύγχρονες, υψηλής τεχνολογίας και υψηλής απόδοσης, όπου ο ιδιωτικός τομέας αρνείται να προχωρήσει. Ταυτόχρονα θα προχωρήσει στην ουσιαστική συμμετοχή των εργαζομένων στα δικαιώματα αλλά και στις ευθύνες διαχείρισης παραγωγικών δραστηριοτήτων.